

การพัฒนาแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเรื่องการระบายสี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคอม 4

Development of a Skill Exercise for Learning the Art of Coloring
Primary 5 Prachanikom 4 School.

นรินรัตน์ เขียวคล้า

Narinrat Khaiookhlam

วีระ วงศ์สรรงค์

Weera Wongsan

รสรินทร์ ออมรรัตน์

Rossarin Aramornrat

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Educational Curriculum and Instruction,

Educational Faculty, Bangkokthonburi, University

E-mail: Kkru.b1990@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเรื่องการระบายสีชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 (2) หาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคอม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย (1) แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี (2) แผนการจัดการเรียนรู้ (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลของการวิจัยพบว่า (1) แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเรื่องการระบายสีมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 81.40/86.93 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 (2) ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเรื่องการระบายสี มีค่าเท่ากับ 0.6678 ซึ่งสามารถพัฒนาทักษะทางการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 66.78 และ (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะ, กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเรื่องการระบายสี, ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคอม 4

Abstract

The objectives of this research were: (1) to develop a skill exercises for learning about the art of coloring, Primary 5 to meet the criteria 80/80; (2) find the index of effectiveness of the skill exercises for learning the art of coloring, Primary 5; and (3) to study the students' satisfaction towards teaching activities by using the art of coloring skill exercises, Primary 5.

This research was a quasi-experimental research. The sample consisted of 25 students in Prachanikom 4 School, Chumphon Primary Educational Service Area Office 1. The instrument used for data collection consisted of: (1) a skill practice exercise for learning the art of coloring; (2) a learning management plan; (3) an achievement test; and (4) a student satisfaction assessment form. The statistics used for the data analysis were percentage, mean, and Standard Deviation.

The results of the research showed that (1) the subject group skill exercises for learning the art of coloring were effective (E1/E2) equal to 81.40/86.93 which met the specified criteria 80/80; (2) practicing the subject group skills, for learning the art of coloring with a value of 0.6678, which can improve cognitive skills. Accounted for 66.78% and (3) the students were satisfied with the skill exercises for learning the art of coloring, Primary 5 overall was at the highest level.

Keywords: Skill exercises, the Art of Coloring, Prachanikom 4 School.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพในมาตรา 23 เน้นการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ให้ความสำคัญในการบูรณาการความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียน โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพโดยเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วนักเรียนจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเอง

การเรียนการสอนวิชาทัศนศิลป์กับสถานการณ์ในปัจจุบันของการแพร่ระบาดของเชื้อโคโรนา (Covid-19) ส่งผลกระทบหลายอย่างต่อการเรียนการสอน โรงเรียนประชานิคม 4 เป็นโรงเรียนขนาดกลางและขยายโอกาส จึงทำให้นักเรียนมีความยากลำบากในการจัดการเรียนการสอนแบบ Online ทางโรงเรียนจึงได้จัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในรูปแบบดังนี้ รูปแบบ Online ทุกวันที่มีคาบการเรียนการสอนผ่านระบบ Google meet หรือ zoom รูปแบบ On-Hand จัดทำใบงานการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถทำระหว่างเรียนหรือกรณีเครื่องมือสื่อสารไม่สะดวก จะมีนัดหมายการรับส่งใบงานทุกๆ 2 สัปดาห์ ในส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษา

ต่อหรือประกอบอาชีพได้ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551: 182) ซึ่งนักเรียนจะมีพัฒนาการการเรียนรู้ในงานทัศนศิลป์ได้นั้นจำเป็นต้องได้รับการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามบริบทของการสอนจากทางโรงเรียน ในส่วนรายวิชาทัศนศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชาบาล 4 จากการจัดการเรียนการสอนพบเจอปัญหาที่ส่งผลให้พัฒนาการของนักเรียนเป็นไปอย่างล่าช้า ทักษะการวาดภาพยังขาดการพัฒนาโดยตรง งานที่ถูกสร้างสรรค์จึงขาดความสวยงาม อีกทั้งเครื่องมือสื่อสารของนักเรียนที่ขาดแคลนทำให้เข้าถึงการเรียน Online ได้น้อยมากและนักเรียนไม่สามารถติดตามงานได้ทันขณะมีการสอนทำให้เสียการเรียนไป โดยปริยาย พื้นฐานการเรียนที่นักเรียนยังบกพร่องอยู่มาก ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นฐานการวาดภาพ การแทนค่าน้ำหนักสีในภาพ การไล่ค่าน้ำหนักแสงเงา (หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานศิลปะชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 2562) ด้วยระยะเวลาที่จำกัดและการปรับลดเวลาเรียนและการให้นักเรียนได้เรียนร่วมกันทั้ง 2 ห้อง ทำให้นักเรียนไม่สามารถเข้าใจในการเรียนการสอนได้อย่างถ่องแท้ ไม่สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับผลงานของตนเองได้

จากสภาพปัญหาข้างต้นจึงได้พัฒนาทักษะการไล่ค่าน้ำหนักสีในงานทัศนศิลป์โดยใช้ชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมช่วยพัฒนาและจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเป็นสื่อการสอนซึ่งประกอบด้วยสื่อประสมที่ถูกรวบรวมไว้อย่างสมบูรณ์เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์เพื่อใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนทำให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดหมายที่วางไว้ตลอดจนเสริมสร้างคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้นและช่วยให้ผู้เรียนได้สร้างเสริมหรือพัฒนาตามเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระ บัตรคำสั่ง ใบกิจกรรมในการทำกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ เอกสาร ใบความรู้ เครื่องมือหรือสื่อจำเป็นสำหรับกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งแบบวัดประเมินผลการเรียนรู้ (ณเอก อึ้งเสื่อ, 2555: 57) ชุดกิจกรรมจะถูกประกอบกันจัดเข้าไว้ด้วยกันเป็นชุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2538 : 95) เป็นชุดของสื่อประสม (Multi media) ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2542: 91) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับการออกแบบและจัดอย่างมีระบบ โดยกิจกรรมดังกล่าว ได้รับการรวบรวมไว้เป็นระเบียบแล้วเพื่อเตรียมไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษา (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2547: 27) ประกอบด้วยแนวคิดจุดประสงค์ เนื้อหา และสื่อการสอนที่ครูจัดให้ ผู้เรียนได้ใช้ในการประกอบการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ด้วยตนเอง (ภาวิดา ตั้งกมลศรี, 2552: 40) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ (ลักขณา โพธิสุท, ปราโมทย์ จันทรเรือง และเนติ เฉลยวาเรศ, 2555) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการวาดและการระบายสีให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสีกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เพื่อศึกษาทักษะการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น และเพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ

จากสภาพปัญหาและแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างแบบฝึกทักษะที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาทักษะการไล่ค่าน้ำหนักสีในงานทัศนศิลป์ในลักษณะของแบบฝึกทักษะที่มีสื่อประสมที่ประกอบไปด้วยสื่อหลายชนิด ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และความเข้าใจสามารถนำไปใช้และพัฒนาต่อได้จริงในชีวิตประจำวัน ทางผู้วิจัยจึงทำการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการวาดและการระบายสี ขึ้น เพื่อเป็นตัวช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจเรื่อง การไล่ค่าน้ำหนักสีได้อย่างเป็นรูปธรรม ชัดเจน และมีการพัฒนาทักษะฝีมือที่ดีขึ้นเพื่อเป็นทักษะติดตัวของนักเรียนได้ดีขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 ให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80
2. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4

สมมติฐานของการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80
2. ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 มากกว่า 0.5

การดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ป.5/3 วาดภาพโดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี โดยมีเนื้อหาดังนี้

- 1.1 การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์จากการไล่ค่าน้ำหนักสี
- 1.2 ขั้นตอนการไล่ค่าน้ำหนักสีแสงเงา
- 1.3 แสงเงากับการไล่ค่าน้ำหนักสี
- 1.4 วัสดุอุปกรณ์ที่เลือกใช้ในงานทัศนศิลป์

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 ตำบลหงษ์เจริญ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 43 คน จัดแบบคละกัน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4

ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4
- 2) ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4

3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี 2) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การระบายสี จำนวน 4 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อน - หลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการเรียนรู้การระบายสีในงานทัศนศิลป์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 ปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 จำนวน 10 ข้อ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ดังนี้

5.1 การหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

5.2 การหาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามสูตรการหาดัชนีประสิทธิผล

5.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการพิจารณาเครื่องมือ 1) ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามและวัตถุประสงค์ (IOC) และ 2) สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

6.2 สถิติพื้นฐาน 1) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) 2) ค่าร้อยละ (Percentage) และ 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยผลการใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากกลุ่มทดลองแบบกลุ่มใหญ่ โรงเรียนประชานิคม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 81.40/86.93 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 มีค่าเท่ากับ 0.6678 แสดงว่าแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 สามารถพัฒนาความก้าวหน้าทางการเรียนได้ร้อยละ 66.78

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน ได้แก่

3.1 ด้านความรู้สึที่มีต่อการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90) เมื่อพิจารณาเป็นข้อพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

3.2 ด้านการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.91) เมื่อพิจารณาเป็นข้อพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

3.3 ด้านบทบาทของผู้เรียน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

3.4 ด้านบทบาทของผู้สอน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

อภิปรายผล

1. แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี จนครบทั้งหมด จำนวน 8 ชุด ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 จังหวัดชุมพร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งหมด 8 ชุด มีประสิทธิภาพรวม (E_1/E_2) เท่ากับ 81.2/86.00 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะในระดับชั้นต่าง ๆ นั้นสามารถนำแบบฝึกทักษะมาประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีเพราะแบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยนักเรียนในการเรียนรู้และมีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ ซึ่งน่าสนใจและช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในการฝึกทักษะทางศิลปะ อีกทั้งยังช่วยเสริมทักษะทางศิลปะให้คงทน แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่ง ที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียนหลังจากจบเนื้อหาในช่วงหนึ่งๆ เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้นๆ อย่างกว้างขวาง แบบฝึกทักษะจึงมีความสำคัญต่อผู้เรียนไม่น้อย ในการที่ช่วยเสริมสร้างทักษะให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจเร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้น ทำให้การสอนของครู และการเรียนของนักเรียน ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีส่วนประกอบที่สำคัญ ได้แก่ คู่มือ หรือคู่มือการใช้แบบฝึกทักษะ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบฝึกปฏิบัติ แบบฝึกหัด และสื่อการสอนเป็นสื่อต่างๆ และมีขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกทักษะ สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2543: 95) ได้กล่าวว่ามี ส่วนประกอบที่สำคัญ 4 อย่างประกอบด้วย คู่มือหรือคู่มือการใช้แบบฝึกทักษะ แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน แบบฝึกปฏิบัติ แบบฝึกหัด และสื่อการสอน เป็นสื่อต่างๆ และมีขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกทักษะ และการสร้างแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี สอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 123) ได้เสนอไว้ดังนี้ 1. การกำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาและประสบการณ์ โดยกำหนดเป็นหมวดวิชา 2. การกำหนดหน่วยการสอน 3. การกำหนดหัวเรื่อง 4. การกำหนดมโนทัศน์ และหลักการ 5. การกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง 6. การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ 7. การกำหนดแบบวัดและประเมินผล และ 8. การเลือกและผลิตสื่อการเรียนการสอน

2. ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 กลุ่มประชากร จำนวน 25 คน มีค่าเท่ากับ 0.6678 แสดงว่าแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 สามารถพัฒนาความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ได้ร้อยละ 66.78 สรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องการระบายสี สามารถพัฒนาความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ได้ เนื่องจากแบบฝึกทักษะการระบายสี สร้างขึ้นมุ่งให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยใช้วิธีฝึกปฏิบัติส่งเสริมให้นักเรียนทดลองหาคำตอบด้วยตนเอง แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนรู้อันช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะความรู้ต่างๆ จนเกิดความชำนาญ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สามารถศึกษาค้นคว้าปฏิบัติด้วยตนเอง โดยไม่ต้องรอให้ครูสอนและให้กำลังใจแก่นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดและจุดประสงค์ การเรียนที่กำหนดไว้ ดังที่ วรสุดา บุญยไวโรจน์ (2558: 37) กล่าวว่า แบบฝึกหัดเป็นสื่อการสอนที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา ทำความเข้าใจ ฝึกฝนจนเกิดแนวคิดที่ถูกต้อง และเกิดทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นอกจากนี้แบบฝึกยังเป็นเครื่องช่วยบ่งชี้ให้ครูทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนและสามารถนำความรู้ไปใช้มากน้อยเพียงใด ผู้เรียนมีจุดเด่นที่ควรส่งเสริมหรือมีจุดด้อยที่ต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร แบบฝึกทักษะจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทุกคนใช้ในการตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาทักษะของนักเรียนในวิชาต่างๆ

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.92 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะ นั้นทำให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนด้วยความเพลิดเพลิน จึงทำให้เกิดความรู้สึกชื่นชอบและเห็นด้วยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนด้วยแบบฝึก และทำให้นักเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการจัดการเรียนการสอน และความพึงพอใจในสื่อการสอน ทำให้นักเรียนมีเจตคติในระดับมากที่สุด ซึ่งทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการไล่ค่าน้ำหนักสีและแสงเงาเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ มาสโลว์ (Maslow, 1970: 69-80) ได้เสนอว่าเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เพราะมนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วความต้องการสิ่งอื่นๆ ก็จะเกิดขึ้นมาอีก เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959: 113-115) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพอใจ 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงาน ซึ่งมีผลก่อให้เกิด

เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคต สถานะของอาชีพ สภาพการทำงาน เป็นต้น ความพึงพอใจในการเรียน และผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากขึ้นเพียงใด นั่นคือสิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง การระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 ผู้วิจัยได้ทำการสรุปแนวคิดและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้ คือ ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาพบว่า การใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้สูงขึ้น ทั้งยังก่อให้เกิดความสนุกสนาน มีความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันจึงถือว่าเป็นนวัตกรรมที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้อีกทางหนึ่ง ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาศิลปะ ครูผู้สอนควรเน้นเรื่องการระบายสีทุกชั้นเรียน

1.2 ในการนำแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการระบายสี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประชานิคม 4 ไปใช้ในการเรียนการสอนให้กับนักเรียนนั้นครูจะต้องมีการเตรียมพร้อมในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้นตอนให้เข้าใจเป็นอย่างดีแล้วจึงนำไปใช้จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อผู้เรียนทั้งนี้เพื่อความสะดวกและไม่เสียเวลาในการจัดการเรียนการสอนและอีกประการหนึ่งเนื้อหาในแผนการสอนหนึ่งๆ อาจมีความซับซ้อนครูผู้สอนควรมีการยืดหยุ่นเวลา ทั้งนี้เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนควรมีการปรับปรุงแผนการสอนให้เหมาะสมกับระยะเวลาในแต่ละชั่วโมงที่ทำการเรียนการสอน 2) ศึกษาแบบฝึกทักษะการระบายสีครูผู้สอนจะต้องศึกษาให้เข้าใจให้ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการ เนื้อหา จุดประสงค์ และรูปแบบการใช้ ตลอดจนแนวทางในการปฏิบัติของผู้เรียนในการเรียนการสอนทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากที่สุดควรมีการปรับปรุงกิจกรรมในแบบฝึกทักษะ เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์ และรูปแบบเพื่อแยกการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ครูจัดทำขึ้นกับการสอนที่ใช้แบบฝึกในหนังสือเรียน

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะกับการสอนแบบโครงงาน

บรรณานุกรม

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). *เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*. เอกสารการสอนชุดวิชา 020301. เทคโนโลยีการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณเอก อึ้งเสื่อ. (2555). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องงานประดิษฐ์*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- _____. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2542). *นวัตกรรมการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวิดา ตั้งกมลศรี. (2552). *ความหมายของชุดกิจกรรม*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ลักขณา โพธิสุท, ปราโมทย์ จันทรเรือง, เนติเฉลิมวาเรศ. (2555). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2555.
- วรสุดา บุญยไวยโรจน์. (2558) *คณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2547). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: แอลทีเพรส.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (2562). *พื้นฐานการวาดภาพ การแทนค่าน้ำหนักสีในภาพ การไล่ค่าน้ำหนักแสงเงา*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- Maslow. (1970). *Motivation and Personality*. New York: Harpers and Row.